

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobkyně: **V. V.**
bytem X
zastoupená advokátkou JUDr. Pavlínou Kolátorovou
sídlem Chlumova 1436/3, 586 01 Jihlava

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 1882/57, 586 01 Jihlava

za účasti
osoby zúčastněné
na řízení: **SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY, s. r. o., IČO 607 27 772**
sídlem Havlíčkova 218/64, 586 01 Jihlava
zastoupená advokátem JUDr. Janem Ševčíkem
sídlem Majakovského 1517/10, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2022, sp. zn. OŽPZ 121/2022 Pa-3, č. j. KUJI 3148/2022,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 31. 1. 2022, sp. zn. OŽPZ 121/2022 Pa-3, č. j. KUJI 3148/2022, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 15 342 Kč, a to k rukám JUDr. Pavlína Kolátorové, advokátky se sídlem Chlumova 1436/3, 586 01 Jihlava, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Magistrát města Jihlavy, odbor životního prostředí (dále jen „vodoprávní úřad“) vydal rozhodnutí ze dne 25. 10. 2021, č. j. MMJ/OŽP/219537/2021-SaZ (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým osobě zúčastněné na řízení uložil povinnost zajistit provádění veřejné služby podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“) na veřejném vodovodu pro obytný soubor rodinných domků v lokalitě „Na Kopci“ v části Statutárního města Jihlavy X do doby uzavření smlouvy o provozování vodovodu s provozovatelem, nejdéle však do 24. 10. 2022. Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 31. 1. 2022, sp. zn. OŽPZ 121/2022 Pa-3, č. j. KUJI 3148/2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“) prvostupňové rozhodnutí změnil tak, že opravil název osoby zúčastněné na řízení a změnil trvání veřejné služby do doby nabytí právní moci povolení k provozování předmětného vodovodu oprávněnému provozovateli. Ve zbytku podaná odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Žalobkyně je vlastníkem předmětného vodovodu.
2. Předmětem sporu je otázka, zda bylo ve správním řízení prokázáno, že se zákon o vodovodech a kanalizacích vztahuje na předmětný vodovod.

II. Stanoviska účastníků řízení

3. Žalobkyně se domáhá zrušení správních rozhodnutí obou stupňů a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítá, že žalovaný nesprávně zjistil skutkový stav a z takto nesprávně zjištěného skutkového stavu vyvodil nesprávné právní závěry. Pro uložení veřejné služby nebyly splněny zákonné podmínky. Zákon o vodovodech a kanalizacích se na předmětný vodovod nevztahuje, jelikož vodovod ani kanalizaci nevyužívá ani 50 fyzických osob a průměrná denní spotřeba vody nečiní 10 m³ a více. V technické zprávě rozhodnutí vodoprávního úřadu ze dne 4. 9. 2006, č. j. OŽP/06/7841-5 (rozhodnutí dále jen jako „stavební povolení“), je výslovně uvedeno, že kapacita vodního zdroje (vrt P1) činí 6,93 m³/den. Není pravdou, že ve stavebním povolení bylo uvažováno o zásobování cca 30 rodinných domků. V průběhu správního řízení žalovaný pouze obecně konstatoval, že bylo vydáno 31 povolení vodovodních přípojek pro 31 rodinných domů, avšak neprokázal, pro které konkrétní domy byla povolení vydána, kdy a kým, zda byla povolení vydána řádně, důvodně, osobou oprávněnou a v souladu se zákonem. Napadené rozhodnutí je z tohoto důvodu nepřezkoumatelné. I kdyby byly přípojky řádně povoleny, nelze z této skutečnosti dovodit, že taková okolnost potvrzuje napojení více než 50 obyvatel. Žalovaný splnění této podmínky dovozuje toliko z vyjádření občanů X ze dne 14.2.2022, které nijak neověřuje. Mezi prvostupňovým a napadeným rozhodnutím je zjevný rozpor ve zjištěném počtu přípojek a obyvatel. Podání občanů X mělo být doloženo tabulkou, která však není součástí prvostupňového ani napadeného rozhodnutí, nelze se seznámit s jejím obsahem, rozhodnutí

je tudíž nepřezkoumatelné. Žalovaný se nevypořádal s námitkou žalobkyně, že předmětnou infrastrukturu přebírala do svého vlastnictví v době, kdy již zařízení nedisponovalo platným povolením k užívání a nebylo provozováno. Rozhodnutí žalovaného je účelové, jelikož ve výroku určil, že veřejná služba má být prováděna na veřejném vodovodu, avšak v odůvodnění žalovaný připustil, že zásobování pitnou vodou může probíhat jiným způsobem, např. zásobováním cisternami. Žalobkyně současně jako vlastník nesouhlasí s uložením povinnosti veřejné služby.

4. Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na napadené rozhodnutí a navrhuje, aby soud žalobu zamítl. Dodává, že pokud není vodovod schopný zásobování vodou z důvodu neplatnosti povolení k odběru podzemní vody, je možné vykonávat povinnost veřejné služby náhradním způsobem. Žalovaný ověřil u vodoprávního úřadu, že došlo k protokolárnímu předání předmětného vodovodu, osoba zúčastněná na řízení však doposud nezískala povolení k odběru podzemní vody a smlouvy s odběrateli také doposud neuzavřela, toliko oznámila odběratelům, že se na ni mají v případě potřeby obrátit. U vodoprávního úřadu je v současné době vedeno řízení o povolení odběru podzemní vody z vodního zdroje, řízení je přerušeno z důvodu odstranění vad žádosti. S povolením odběru vody dala žalobkyně souhlas, žalovaný se tak domnívá, že podání žaloby je ze strany žalobkyně účelové.
5. Na vyjádření žalovaného reagovala žalobkyně replikou. Nad rámec žalobních námitek doplňuje, že žalovaná ve vyjádření potvrdila, že uložení veřejné služby provozování vodovodu nebylo možné z důvodu neplatnosti povolení k odběru podzemní vody. Žalobkyně byla k předání vodovodu donucena pravomocným napadeným rozhodnutím. Ani udělení souhlasu s povolením odběru podzemních vod nepředstavuje akceptaci nařízení veřejné služby. Skutečnost, že nikdo z obyvatel X o odběr vody neprojevil zájem, svědčí o tom, že nařízení veřejné služby bylo zbytečné. Žalobkyně přiložila oznámení osoby zúčastněné na řízení ze dne 14. 7. 2022, že ve vrtu a vodojemu na p. č. st. X v X došla voda, provozování předmětné infrastruktury se tak stalo plněním fakticky nemožným.
6. Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření uvedla, že nebyla dostatečným způsobem vyřešena otázka, zda se na předmětný vodovod vztahuje zákon o vodovodech a kanalizacích, jelikož na základě místního šetření bylo zjištěno, že vodu z předmětného vodovodu skutečně odebírají pouze dva rodinné domy. Ostatní obyvatelé využívají vodu primárně z vlastních zdrojů a vodovod užívají toliko příležitostně. Kapacita a množství odebírané vody při stávajícím množství připojených rodinných domů by byla v případě absence vody čerpané ze studní zcela nedostačující. Výkon veřejné služby je objektivně velmi obtížně realizovatelný z provozních důvodů, plnění veřejné služby náhradním způsobem (cisternami) je možné pouze do určité úrovně klimatických podmínek.

III. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), a řízení předcházející jeho vydání. Soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Při rozhodování vycházel z obsahu správního spisu, nad jehož rámec nebylo potřeba provádět dokazování.

8. Stěžejní námitkou žalobkyně je, že v dané věci nebyly splněny zákonné podmínky pro uložení povinnosti veřejné služby podle § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích, a to z toho důvodu, že předmětný vodovod nelze podřadit pod kritéria uvedená v § 1 odst. 3 písm. a) zákona o vodovodech a kanalizacích. Dle žalobkyně se tudíž nejedná o vodovod sloužící veřejné potřebě a ustanovení zákona o vodovodech a kanalizacích se na provozování vodovodu nevztahují.
9. Zákon o vodovodech a kanalizacích upravuje některé vztahy vznikající při rozvoji, výstavbě a provozu vodovodů a kanalizací sloužících veřejné potřebě, přípojek na ně, jakož i působnost orgánů územních samosprávných celků a správních úřadů na tomto úseku (§ 1 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích). Vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu se zřizují a provozují ve veřejném zájmu (§ 1 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích). Zákon o vodovodech a kanalizacích se vztahuje na vodovody a kanalizace, pokud je trvale využívá alespoň 50 fyzických osob, nebo pokud průměrná denní produkce z ročního průměru pitné nebo odpadní vody za den je 10 m³ a více [§ 1 odst. 3 písm. a) zákona o vodovodech a kanalizacích]. Ze spojky „nebo“ je zřejmé, že vztah obou kritérií je alternativní. Pro aplikaci zákona o vodovodech a kanalizacích proto plně postačí, pokud bude naplněno pouze jedno z předmětných kritérií. Žalovaný v předmětném řízení působnost zákona o vodovodech a kanalizacích konstatoval na základě splnění prvního kritéria počtu fyzických osob, které trvale využívají předmětný vodovod. Pro to, aby fyzická osoba mohla být započítána v rámci § 1 odst. 3 písm. a) zákona o vodovodech a kanalizacích, musí být v jejím případě splněny dvě kumulativní podmínky: 1) musí danou infrastrukturu využívat a 2) toto využívání musí být trvalé.
10. Dle názoru soudu k naplnění první podmínky „využívání vodovodu“ plně postačí, pokud má fyzická osoba k vodovodu zřízení vodovodní přípojku. Nemusí jít o jediný nebo hlavní zdroj vody pro daný objekt. Není totiž například reálně možné zkoumat, který zdroj vody je onen hlavní nebo zda aktuální nevyužívání vodovodu nepramení pouze ze zanedbání vodovodní infrastruktury, které nelze přičítat k tíži uživateli. Pro účely uvedené podmínky je proto dostatečné, má-li osoba možnost vodu odebírat na základě řádně zřízené vodovodní přípojky. Soud se tak neztotožnil s argumentací žalobkyně, že osoby, jež si na zahradě zřídily studny a vodovod využívají pouze občas (občasné využívání potvrdila ve svém vyjádření osoba zúčastněná na řízení), se již za osoby využívající vodovod nepovažují. V případě, že by byl v rámci prvního z kritérií hodnocen faktický odběr pitné vody, jak argumentuje žalobkyně, docházelo by k nevhodnému mísení obou kritérií uvedených v § 1 odst. 3 písm. a) zákona o vodovodech a kanalizacích, protože na kvantitě faktického odběru je vystavěno druhé z kritérií. Určitý faktický odběr se v případě prvního kritéria automaticky presumuje a není potřeba jej konkrétně dokazovat.
11. Podmínku „trvalosti“ využívání zákonodárce definoval v § 2 odst. 4 zákona o vodovodech a kanalizacích tak, že za osobu trvale využívající vodovod se považuje fyzická osoba, která má v obci, kde se nachází vodovod nebo kanalizace, trvalý pobyt. Z čistě jazykového výkladu normy se může zdát, že zákonodárce na základě kritéria trvalého pobytu vymezil obsah sousloví „osoba trvale využívající“. Dle názoru soudu však zákonodárce ve skutečnosti zamýšlel vymezit toliko znak „trvalosti“ využívání. V opačném případě, by totiž vodovod sloužil veřejné potřebě automaticky, pokud by se nacházel v obci s více než padesáti obyvateli, a to i v případě, že by žádný z obyvatel obce neměl zřízenou vodovodní přípojku a fakticky by nemohl vodu z vodovodu odebírat. Takový výklad by však byl zcela absurdní zejména s přihlédnutím k tomu, že drtivá většina obcí v České republice má více než padesát

obyvatel. Jakýkoliv vodovod nacházející se na jejich území (vyjma výjimek dle § 1 odst. 4 zákona o vodovodech a kanalizacích) by tak byl automaticky vodovodem sloužícím veřejné potřebě. Nelze předpokládat, že právě takovou, zjevně iracionální, regulaci zákonodárce definicí použitou v § 2 odst. 4 zákona o vodovodech a kanalizacích zamýšlel.

12. Pro účely prvního kritéria § 1 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích lze shrnout, že fyzická osoba se považuje za osobu trvale využívající vodovod, pokud má trvalý pobyt v objektu, který má řádně zřízenou vodovodní přípojku k danému vodovodu (obdobný názor byl publikován také v odborné literatuře; srov. NOHEJL, Lukáš, ŽALUDOVÁ, Ludmila a kol. Zákon o vodovodech a kanalizacích. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 4.).
13. V projednávaném případě žalovaný dospěl k závěru, že předmětný vodovod slouží veřejné potřebě, protože jej trvale využívá více než 50 fyzických osob. Tento svůj závěr však nepodložil záznamy o trvalém pobytu osob v objektech se zřízenou vodovodní přípojkou, jak předpokládá zákon o vodovodech a kanalizacích, ale jinými důkazními prostředky, které však dle názoru soudu nejsou způsobilé dostatečně věrohodně prokázat počet fyzických osob přihlášených k trvalému pobytu v daných objektech. V důsledku toho nemůže soud přezkoumat, zda se v tomto případě skutečně jedná o vodovod sloužící veřejné potřebě a zda se na něj aplikují pravidla zákona o vodovodech a kanalizacích. Skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].
14. Ze str. 7 napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný vystavěl závěr o splnění podmínky § 1 odst. 3 písm. a) zákona o vodovodech a kanalizacích na dopise JUDr. S. ze dne 14. 2. 2021 a sdělení stavebního úřadu Magistrátu města Jihlavy ze dne 12. 2. 2021.
15. Předně je třeba uvést, že se soud neztotožnil s názorem žalobkyně, že by dopis JUDr. S. nemohl být v řízení použit jako věrohodný důkaz toliko z toho důvodu, že se jedná o subjektivní vyjádření soukromé osoby. K provedení důkazu lze užít všech důkazních prostředků, pokud jsou vhodné ke zjištění stavu věci dle § 51 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), tedy také vyjádření soukromé osoby. Správní orgán se však musí vždy zabývat tím, na kolik je konkrétní důkazní prostředek způsobilý vypovědět o prokazovaných skutečnostech. Byť dopis JUDr. S. ve svém závěru obsahuje tabulku, ve které jsou uvedena čísla popisná jednotlivých domů spolu s počtem ohlášených osob, není soud toho názoru, že tento důkazní prostředek je sám o sobě způsobilý věrohodně prokázat, že v objektech napojených na vodovod má trvalý pobyt více než 50 fyzických osob. Vypovídající hodnotu dopisu snižuje fakt, že samotný počet obyvatel připojených na předmětný vodovod je zde uveden toliko odhadem („cca 70 osob“). Nelze navíc odhlédnout od skutečnosti, že žalobkyně proti věrohodnosti dopisu JUDr. S. brojila již ve správním řízení. Za takové situace má krajský soud za to, že žalovaný měl tyto stěžejní informace ověřit, když sám v napadeném rozhodnutí uvádí, že pochybnost, zda se jedná o vodovod pro veřejnou potřebu, je základem odvolání žalobkyně.
16. Pokud jde o sdělení stavebního úřadu Magistrátu města Jihlavy ze dne 12. 2. 2021, toto sdělení předně není obsahem správního spisu. Úvahy žalovaného vyplývající z tohoto sdělení proto nemají oporu ve správním spisu [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Soud se však může vyjádřit alespoň v obecné rovině k tomu, co z daného sdělení podle toho, jak je správními orgány popisováno, může či nemůže vyplývat. V první řadě je patrné, že toto sdělení neobsahuje informaci o počtu fyzických osob s přihlášeným trvalým pobytem v napojených objektech. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že stavební úřad ve sdělení

uvedl, že v dané lokalitě bylo připojeno 31 vodovodních přípojek na předmětný vodovod pro 31 rodinných domů. Žalovaný z této skutečnosti vyvozuje, že kritérium počtu fyzických osob je naplněno. Z výše uvedeného však vyplývá, že existence vodovodních přípojek může vést toliko k naplnění podmínky využívání předmětného vodovodu. Jedná se však pouze o jednu ze dvou podmínek, které musí být splněny kumulativně. Pokud jde o druhou podmínku, sdělení může stanovit výchozí bod pro ověřování počtu osob hlášených k trvalému pobytu v připojených objektech tím, že vymezí tyto objekty. Jestliže tedy sdělení obsahuje výčet konkrétních objektů, u nichž byla zkolaudována vodovodní přípojka k danému vodovodu, lze na základě této informace přistoupit ke zjištění počtu fyzických osob trvale využívajících předmětný vodovod.

17. Pro úplnost soud uvádí, že není rozhodné, s kolika vodovodními přípojkami zpočátku počítala původní projektová dokumentace či stavební povolení k vrtu či vodovodu. I kdyby snad nešlo o pouhé východisko pro stavební povolení a jednalo by se o závaznou podmínku maximálního počtu vodovodních přípojek, každé rozhodnutí o povolení vodovodní přípojky nad původně plánovaný rámec by představovalo aktualizaci původního stavu. Tento aktualizovaný stav by bylo nutné považovat zároveň za souladný se zákonem, neboť rozhodnutí o povolení zřízení vodovodní přípojky či kolaudační rozhodnutí (potažmo kolaudační souhlas) jsou nadána presumpcí zákonnosti. Nebyla-li na základě opravných či dozorčích prostředků, potažmo v rámci soudního přezkumu zrušena, je nutno z nich vycházet.
18. Soud tak uzavírá, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu. V důsledku toho ve správním řízení nebylo postaveno na jisto, zda předmětný vodovod trvale využívá alespoň 50 fyzických osob.
19. Jelikož soud pro tuto vadu nemohl přezkoumat, zda se na předmětný vodovod aplikuje zákon o vodovodech a kanalizacích, nemohl posoudit v úplnosti všechny námitky žalobkyně.

IV. Shrnutí a náklady řízení

20. Soud z výše uvedených důvodů zrušil žalobou napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Měl by proto postavit na jisto, jaký počet fyzických osob má zapsán trvalý pobyt v objektech napojených na předmětný vodovod a dle těchto zjištění posoudit, zda předmětný vodovod splňuje kritérium počtu fyzických osob trvale jej využívajících dle § 1 odst. 3 písm. a) zákona o vodovodech a kanalizacích.
21. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Podle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, soud jí proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Náklady řízení žalobkyně sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a z odměny a náhrady hotových výdajů zástupkyně žalobkyně. Odměna zástupkyně činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů za tři úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsí žaloby a sepsí repliky) 3 x 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky 3 x 300 Kč. Jelikož je zástupkyně plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada

hotových výdajů o částku odpovídající této dani, tj. o 2 142 Kč. Soud k výpočtu nákladů řízení předloženého žalobkyní dodává, že soudní poplatek není předmětem daně z přidané hodnoty. Celková výše nákladů řízení žalobkyně tak činí 15 342 Kč.

22. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí náklady vznikly (§ 60 odst. 5 s. ř. s. *a contrario*).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. září 2023

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu